

شرق روزنامه

تماشا خانه

برای دومین بار یک گروه تئاتر ایتالیایی به ایران می آید

بیست هزار فرسنگ زیر دریا در باران

رضا آشفته

نمایش سه‌بعدی «بیست هزار فرسنگ زیر دریا» از سوی گروه ایتالیایی پوتلج در ایران از ۲۶ شهریور هر شب ساعت ۱۹ در مجموعه تئاتر باران اجرا می‌شود. «بیست هزار فرسنگ زیر دریا» که در بیش از ۲۷ کشور جهان اجرا شده، به‌عنوان تئاتر الگو با تمام تجهیزات خود در ایران به شکل سه‌بعدی از سوی این گروه با زیرنویس فارسی اجرا می‌شود.
دانیلا ریگنولی، ناتالی منتا، ماکروس اکوان، لوکا دی توماسو و ایرنه روسینی در این نمایش ایفای نقش می‌کنند. این کار مشخصه‌های تئاتر الگویی را دارد؛ نمایشی سه‌بعدی که با بهره‌بردن از تکنولوژی خاصی اجرا خواهد شد و تمام تکنولوژی‌های لازم به وسیله این گروه به ایران آورده خواهد شد.
نمایش بیست هزار فرسنگ زیر دریا، تحت‌تأثیر کمدا دلارته، با پایبندی به اصول کلاسیک در اجرا از تکنیک و فناوری‌های دیجیتال استفاده کرده و اقتباسی از «بیست هزار فرسنگ زیر دریا» اثر «ژول ورن» است که در سال ۱۸۷۰ میلادی نوشته شد. این نمایش یک پیش‌بینی برای اختراعات بشری در آینده است که وجود یک زیردریایی به‌عنوان یک عنصر خارق‌العاده و عجیب در آن مطرح می‌شود.
دراین اثر همه به‌دنبال کشف این موجود عجیب هستند، اما نمی‌دانند که آن یک زیردریایی است. شخصیت‌های این نمایش غافل از اینکه این موجود یک اختراع بشری است، به‌دنبال ماکشفه هستند، آنها وارد این زیردریایی می‌شوند و اتفاقاتی در این بین می‌افتد. این گروه اجرایی بسیار تکنیکال عمل کرده‌اند و بهره‌گیری هم‌زمان از عناصر تئاتری و فناوری‌های دیجیتال عنصر قالب این اجراست. استفاده از جلوه‌های دیداری و شنیداری در صحنه‌های نمایش و به نوعی صحنه‌پردازی که جنبه‌های تکنیکال در آن مطرح است، نیز از عناصر ویژه این اجرا محسوب می‌شود.
در یک نمایش، بیشتر انسان و دیالوگ، محور اصلی است و به‌طور حتم اگر بخواهیم به سمت اجراهایی که در آنها تکنیک و مؤلفه‌های دیجیتال حرف اول را می‌زند برویم، زمان زیادی می‌برد. به نظر می‌رسد ابزارش تا حد کافی موجود است، اما کسی برای این روش اجرایی کنجکاوی نمی‌کند. برای کار در این زمینه اولین شرط وجود امکانات سخت‌افزاری و در کنار آن سواد و شناخت کافی در این زمینه است؛ زیرا وقتی چنین شرایطی فراهم نشود، فرهنگ آن نیز شکل نمی‌گیرد.
در این نمایش شاهد درام در کنار سبک جدید و استفاده از تکنولوژی نیز هستیم و گفتار شخصیت‌ها و همچنین شیوه بازی تحت‌تأثیر «کمدی دلارته» است، به‌همین دلیل به این نتیجه می‌رسیم که این اثر پاینده به یک‌سری اصول کلاسیک نیز بوده است.
بیست هزار فرسنگ زیر دریا در سی‌امین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، در سال ۸۰، با سه اجرا به‌همراه یک اجرای فوق‌العاده برای خبرنگاران روی صحنه رفت. پیش‌فروش بلیت‌های سه روز نخست اجرای نمایش «بیست هزار فرسنگ زیر دریا» به کارگردانی پینودی بودو از کشور ایتالیا، در سایت تیوال آغاز شد. سایر عوامل این نمایش عبارتند از: مجری طرح: کیمانی تاتار باران؛ مدیر پروژه در ایران: کیومرث مرادی، طراح صحنه و نور: لوکا روزا، طراح ویدئو و دیجیتال: Aesop Studio و Mop Studios، طراح لباس و گریم: لائورا کولومبو، دستیار اول کارگردان: ژوئی گالیاس، عکس: سیامک زمردی‌مطلق، طراح پوستر و بروشور: سید افشار، ساخت دکور در ایران: حسین طاهربخش و رسول طاهربخش.

ضربانگ

در پی محدودیت برگزاری برخی کنسرت‌ها صورت گرفت

نامه نگاری به رئیس‌جمهور

شرق: فهرست نهایی اسامی امضاکنندگان نامه سرگشاده اهالی موسیقی به ریاست‌جمهوری اعلام شد.
چندی پیش و در پی برخی محدودیت‌های ایجادشده برای برگزاری کنسرت در بعضی شهرهای کشور و موضع تعجب‌برانگیز وزیر ارشاد در این خصوص، عده‌ای از فعالان حوزه موسیقی فارغ از تمایزات کسوت، سبک موسیقای و هرگونه ممیزی فنی و هنری با تهیه و امضای نامه‌ای مستقل و با تأکید بر حاکمیت قانون ملی، خواستار اعاده حیثیت حسن روحانی از موسیقی و موسیقی‌دانان شدند. این نامه در مدت کوتاهی که در دسترس جامعه موسیقی ایران قرار گرفت، توانست امضای بیش از شش‌هزارو ۳۰۰ نفر از اهالی این هنر را به خود جذب کند و از آنجا که فرمت جمع‌آوری امضاها پایان یافته، قرار است فهرست نهایی اسامی امضاکنندگان به پیوست نامه به دفتر ریاست‌جمهوری ارسال شود.
در بخش‌هایی از این نامه آمده است: «جناب رئیس‌جمهور بنابر آنچه گفته شد و متعاقب مشکلات اخیر که برای امنیتِ حرفه‌ای جامعه موسیقی ایران در رابطه با کنسرت‌های موسیقی ایجاد شده است دو خطر را یادآور می‌شویم؛ هشدار نخست تضعیف حاکمیت قانون ملی. این اتفاق، که با به‌بازی گرفتن اعتقاد مردم و با مستمسک قراردادن موسیقی کلید خورده است، از طریق نقی حاکمیتِ واحد قانونی و عادی‌کردن ملوک‌طوایفی شروع شده است. پذیرش یک نظر غیرقانونی توسط وزیری که برای اجرای قانون از مجلس رأی اعتماد گرفته است، بی‌شک فاجعه‌ای است که امروز موسیقی را در فردا بقیه فرهنگ و هنر و اعتبار کشور را قربانی خواهد کرد. هشدار دوم به نحوه واکنش در مقابل چنین موقعیتی برمی‌گردد. باید توجه کرد که چنین مشکلی ممکن است با یک سخنرانی آغاز شود، اما راه‌حل آن قطعا تنها ایراد سخنرانی نیست، باید حاکمیت واحد قانون اساسی را عملا نشان داد؛ عملی بیش از یک سخنرانی، از شما می‌خواهیم بر طبق سوگندتان پاسدار قانون اساسی کشور باشید، که این‌بار با قربانی‌کردن موسیقی و موسیقی‌دان به بازی گرفته شده است. ما جامعه موسیقی کشور، خواستار برخورد عملی، روشن و الزام‌آور دولت و نظام جمهوری اسلامی در جهت احیای حق سلب‌شده مذکور و نیز تضمین جدی عدم تکرار این وضعیت هستیم. ما خواستار اعاده‌حیثیت جامعه موسیقی و احیای حرمت موسیقی‌دانانیم، ما می‌خواهیم حداقل در حد یک شهروند عادی که حق سب‌وکار دارد و شما طومار حقوقش را دو سال پیش یادآوری کردید، به رسمیت شناخته شویم».

روزنه آبی

۲ نمایش تقدیمی

برای شجریان و فرمان‌آرا

شرق: دو نمایش «عجایب المخلوقات» و «مکبث» با کارگردانی رضا ثروتی در یک سالن نمایش تازه‌تاسیس به روی صحنه رفت.
رضا ثروتی، کارگردان، که سال گذشته دو نمایش فهرست و اتاق مونیکا را در تالارهای حافظ و عمارت مسعودیه اجرا کرده بود، امسال دو نمایش «عجایب‌المخلوقات» و «مکبث» را در تماشاخانه تازه‌تاسیس پالیز به روی صحنه برده است.
افتتاح این دو نمایش روز دوشنبه ۱۵ شهریور با حضور هنرمندان و اهالی فرهنگ و هنر برگزار شد.
گروه نمایشی، «مکبث» را به بهمن فرمان‌آرا و «عجایب مخلوقات» را به استاد محمدرضا شجریان تقدیم کرد.
از سوی دیگر هر شب به یاد مجید بهرامی مراسمی را در تماشاخانه پالیز برگزار می‌کند.

اجرای این دو نمایش از یکشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۵ آغاز شده و تا جمعه ۱۶ مهر ۱۳۹۵ ادامه می‌یابد.
مکبث از ساعت ۱۹:۱۵ و روی صحنه می‌رود و عجایب‌المخلوقات هر روز ساعت ۲۱:۳۰ اجرا خواهد شد.

در عجایب‌المخلوقات که نویسندگی، طراحی و کارگردانی آن به عهده رضا ثروتی است و تهیه‌کنندگی آن را مهرداد بهاء‌الدینی به عهده دارد، (به ترتیب الفبا) علی باقری، بهرام تیغ‌نورد، نواب ثریا، مهدی رضایی، بیژن سراجی، نادر فلاح، مهشاد مخبري، آدین نظری، فرزین نوبرانی و نوبید هدایت‌پور به ایفای نقش می‌پردازند.

دیگر عوامل این نمایش عبارت‌انداز: طراح صحنه: رضا ثروتی، طراح لباس و آکسسوار: شیمما میرحمیدی، موسیقی: فرید فرزبان‌پور، حمیدرضا کنشورویزه و ژوئین عسگریه، تکنیسین صدا و موسیقی: هومن نصیری (با تشکر از دابمداد افشار، هادی ثایت، پدرام حاج‌باشی و کاوه ستاری)، طراح نور: رضا بهجت، طراح گریم: ماریا حاجبها، طراح پوستر و بروشور: مرتضی اتابکی، مشاور طراح نور: علی‌کوزه‌گر، گرافیست: محمدصادق زرزویان، عکس: محمدصادق زرزویان و حائیه زاهد، مدیر برنامه‌ریزی: بهنود محمدی‌پور، مشاور رسانه و مدیر روابط‌عمومی: مریم تراقی.

در نمایش مکبث که اثر ویلیام شکسپیر است و دراماتوزی، طراحی و کارگردانی‌اش را در این نمایش رضا ثروتی به عهده دارد (به ترتیب الفبا) پویا رادی، بهنام دارایی، نادر فلاح، مهدی محمدی، علی خسروچردی، نواب ثریا و عرفان چوخیده به‌عنوان بازیگر حضور دارند.

دیگر عوامل نمایش مکبث: طراح صحنه، لباس و آکسسوار: شیمما میرحمیدی، طراحی و اجرای موسیقی: فرشاد فروزی، طراح نور: رضا بهجت، طراح گریم: ماریا حاجبها، طراح پوستر و بروشور: مرتضی اتابکی، مشاور طراح نور: علی‌کوزه‌گر، گرافیست: محمدصادق زرزویان، مدیر برنامه‌ریزی: بهنود محمدی‌پور، مشاور رسانه و مدیر روابط‌عمومی: مریم تراقی، عکس: حائیه زاهد، محمدصادق زرزویان، مدیر اجرا: فرزین نوبرانی و مدیر صحنه: عرفان چوخیده. «مکبث» و «عجایب‌المخلوقات» به ترتیب از ساعت ۱۹:۱۵ و ۲۱:۱۵ یکشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۵ تا جمعه ۱۶ مهر ۱۳۹۵ در تماشاخانه پالیز به نشانی تهران، خیابان کریمخان، خیابان صعدی (آبان)، خیابان سپند، پلاک ۶۹ به روی صحنه می‌روند.

معادی در محفلماي آژ گمب آپکسری

گفت‌وگو با پیمان معادی

در هالیوود فرق بین ایرانی و عرب را نمی‌دانند

غزاله امامی . ترجمه هادی آذری

✽ پس اگر فیلم‌نامه‌نظران را جلب کند ولی موقعیت در ایران را به خطر بیندازد، قبولش نمی‌کنی؟

درکل کم پیش می‌آید این فیلم‌های ددرساز، نظرم را جلب کنند پس به دلیل ترس و این حرف‌ها نیست. اصلا. ولی خطوط قرمزی هست که خیلی بازیگرهای دیگر این خطوط قرمز را ندارند.

✽ آیا تا حالا در ایران به خاطر نقش‌هایی که در فیلم‌های آمریکایی بازی کرده‌اید، با مشکلی مواجه شده‌اید؟

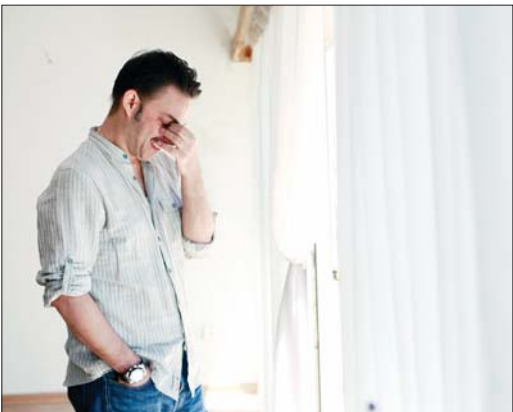
نه به هیچ‌وجه.

✽ جایی خواندم در فیلم‌های هالیوودی، نقش ایرانی‌ها را بازی نمی‌کنید مگر اینکه شخصیت خوبی باشد. درست است؟

دقیقا. معمولا در هالیوود کلی فیلم ساخته می‌شود که آدم‌های اهل خاورمیانه، نقش منفی‌اند. بعضی وقت‌ها، چینی‌ها آدم بد هستند، بعضی وقت‌ها روس‌ها و بعضی وقت‌ها هم عرب‌ها. برای همین دوست ندارم نقش یک عرب توربست بدجنس یا یک ایرانی خراب‌کار را بازی کنم. ولی اگر یک شخصیت ایرانی جذاب به من پیشنهاد شود، چراکه نه؟ دوست دارم چنین نقشی را بازی کنم ولی به شرطی که در این نقش توهینی به ایرانی‌ها یا مسلمانان در جهان وجود نداشته باشد.

✽ به نظر می‌رسد در انتخاب نقش‌ها خیلی دقت به خرج می‌دهید. ولی می‌دانم در حالا بازی در چنین نقش‌هایی به شما پیشنهاد شده؟

بله، خیلی زیاد. کلی فیلم به من پیشنهاد شده که نقش شخصیت‌های ایرانی یا عرب را بازی کنم با شخصیت‌پردازی‌های افراطیج. وقتی بعد از یک سال این فیلم‌ها را می‌دیدم به نظرم احتمانه‌ترین فیلم‌هایی بودند که تا آن موقع دیده بودم. من چون عاشق هنر بودم، وارد عالم سینما شدم. هنوز هم عاشق هنرم. دنیای با هنر، دنیای بهتری می‌شود. وقتی فیلمی مثل جدایی را می‌سازی و با این فیلم به سراسر جهان سفر می‌کنی، درواقع با مردم ارتباط برقرار می‌کنی. این درست مثل وقتی است که یک فیلم خوب چینی یا اروپایی می‌بینم؛ احساس می‌کنم به آن آدم‌ها نزدیک شدم و برای من این یعنی یک دنیای بهتر. این چیزی است که من دوست دارم. پس چرا خودم را درگیر فیلم‌هایی کنم که خوشم نمی‌آید.

بعضی‌وقت‌ها در هنگام بازی سو، تفاهم‌هایی پیش می‌آید مثل وقتی که کارگردان‌ها به تفاوت میان ایرانی‌ها و اعراب آگاه نیستند و وقتی به آنها می‌گوین که ایرانی‌ها عرب نیستند، از تو می‌پرسند یعنی «شما مسلمان نیستید؟». شما در جواب می‌گوی «چرا. ولی این به آن ربطی ندارد». بعضی‌وقت‌ها کارگردان از من می‌خواهد یک جمله را به عربی بگویم و وقتی می‌گویم «من عربی صحبت نمی‌کنم»، آنها می‌پرسند «ولی تو مسلمانی، مگر نه؟»

✽ در ایران در فیلم‌هایی بازی کردید مثل «جدایی» و «درباره‌الی» که خیلی داستان‌های زیبا و انسانی‌ای دارند. در هالیوود هم نقش‌هایی را انتخاب کردید که به‌نوعی داستان انسان‌ها را روایت می‌کنند؛ مثل فیلم «کمپ ایکس-ری». در آن فیلم، شما نقش یک زندانی گوانتانامو را بازی می‌کردید که وارد یک رابطه عاشقانه با زندانیانش با بازی کریستین استورات می‌شود. ولی این فیلم هم‌زمان یک فیلم سیاسی هم هست. به نظر شما، وقتی یک فیلم سیاسی باعث تغییر نگاه آمریکایی‌ها شود، ارزش بازی‌کردن را دارد؟

بله، وقتی فیلم‌نامه «کمپ ایکس-ری» را خواندم، عاشق داستانش

پیمان معادی سرگرم نگارش فیلم‌نامه‌هایش بود که اصغر فرهادی، کارگردان نام‌آشنای ایرانی، از او خواست برای اولین‌بار در فیلم «درباره‌الی» (۲۰۰۹) جلو دوربین برود؛ اتفاقی که به‌نوعی مسیر زندگی معادی ۴۶ساله را تغییر داد و او را به یکی از شناخته‌شده‌ترین بازیگران سینمای ایران بدل کرد؛ به‌ویژه وقتی بعد از دو سال در تجربه‌ای دیگر با فرهادی، نقش‌اول «جدایی‌نادر از سینم» را برعهده گرفت؛ فیلمی که برای فرهادی، اسکار بهترین فیلم خارجی ۲۰۱۲ و برای معادی، خرس نقره‌ای بهترین بازیگر نقش اول مرد جشنواره بین‌المللی فیلم برلین را به ارمغان آورد. نقش معادی در «جدایی» توجه فیلم‌سازان آمریکایی را جلب کرد و این‌گونه بود که پیشنهادها به او شروع شد؛ پیشنهادهایی که به گفته معادی، اکثرشان برای فیلم‌های «احقانه و دریتی» بود ولی اولین نقشی که به نظر واقعا علاقه‌او را برانگیخته، بازی در مجموعه «شب» بوده است (که ساخت آن با حضور جیمز گاندولفینی به‌عنوان نقش اول در سال ۲۰۱۳ شروع شد، اما به دلیل فوت او به تعویق افتاد). در این سریال شبکه HBO، او نقش سلیم‌خان، راننده‌تاکسی پاکستانی را ایفا می‌کند که شغلش را به خاطر پسرش نصیر (با بازی ریزاحمد) از دست می‌دهد. نصیر در شبی که تاکسی پدر را برای گردش برمی‌دارد، به قتل متهم می‌شود. معادی در گفت‌وگو با «وولچر»، از علت پذیرش این نقش، نپذیرفتن نقش‌های کلیشه‌ای و گذشتن از سد سانسور در ایران می‌گوید:

✽ **چطور برای بازی در نقش «سلیم‌خان» انتخاب شدید؟**

مجموعه «شب» درواقع اولین پروژه‌ای بود که بعد از فیلم «جدایی» به من پیشنهاد شد. البته قبل از پخش این مجموعه، در سه، چهار فیلم آمریکایی‌دیگر، ازجمله «کمپ ایکس-ری» بازی کردم. درواقع وقفه زیادی در ساخت این مجموعه ایجاد شد؛ چیزی حدود دو سال. استیون زالیان، خالق این مجموعه، به من گفت بازی من در فیلم جدایی‌نظرش را جلب کرده و بعد از پیداکردن مدیربرنامه‌هایم، به او می‌گوید مرا برای یکی از نقش‌های اصلی این مجموعه انتخاب کرده.

✽ **من از داستان پدر و مادری که در این مجموعه حضور دارند، خیلی خوشم می‌آید و ای کاش می‌شد بیشتر به آنها پرداخته شود چون به نظرم، داستان‌شان خیلی جالب است...**

وقتی فیلم‌نامه را خواندم خیلی از داستان خوشم آمد. این یکی از آن داستان‌هایی است که دوست داشتم با ایرانی‌ها در میان بگذارم. اولین‌باری بود که در فیلمی آمریکایی نقش یک پدر را بسازی می‌کردم. من ایرانی‌ام و این داستان یک خانواده پاکستانی در نیویورک بود. به‌همین‌دلیل باید کلی مطالعه می‌کردم. من و ریزاحمد کلی سفر کردیم؛ به کلی فروشگاه و مغازه سر زدیم و با راننده‌های تاکسی دم‌خور شدیم.

✽ **با این راننده‌ها راجع به چه چیزهایی صحبت می‌کردید؟**

بیشتر اوقات به کافه‌هایی می‌رفتیم که راننده‌های تاکسی می‌رفتند. با هم درباره خیلی چیزها صحبت می‌کردیم. وقتی با آنها صحبت می‌کنی، کم‌کم لهجه‌یشان را یاد می‌گیری و این‌طوری باعث می‌شود تا وقتی نقش را بازی می‌کنی، خنده‌دار به نظر نیایی. من، ریزاحمد و پورنا جاگاناتان که نقش همسر من در این مجموعه را بازی می‌کنند، با هم خیلی صمیمی شدیم و هنوز هم هستیم. این‌قدر با هم صمیمی شده بودیم که انگار یک خانواده بودیم و این خیلی به ما کمک کرد.

✽ **قبل از این مجموعه، آیا نقش‌های دیگری هم به شما پیشنهاد شده بود؟**

نه، پیشنهاد قطعی ولی، چند تا فیلم‌نامه به من پیشنهاد شده بود که باید تست می‌دادم. ولی این از آن نقش‌هایی بود که به تست نیاز نداشت؛ درواقع یک پیشنهاد قطعی بود. کافی بود آن را قبول کنم. قبل از این، چند تا فیلم‌نامه دیگر هم به دستم رسیده بود که نظرم را جلب نکرد.

✽ **چرا خوشتان نیامد؟ از آن تپ نقش‌های دیگری درباره شرقی‌ها بود؟**

من موقع خواندن یک فیلم‌نامه دو جور تردید دارم؛ یکی اینکه مثل خیلی از بازیگرهای دیگر، باید از نقش و فیلم‌نامه خوشم بیاید و اینکه بخواهم بخشی از آن پروژه باشم و یک‌وقت‌هایی هم هست که بحث فیلم‌های سیاسی مطرح می‌شود؛ فیلم‌هایی که من تماشاکردن‌شان را هم دوست ندارم، چه برسد به اینکه بخواهم در ساختن‌شان نقش داشته باشم. فیلم‌هایی سیاسی که به کشورهای مشخص می‌پردازند، فیلم‌های احمقانه‌ای هستند. البته یک‌وقت‌هایی هم پیش می‌آید من از فیلم‌نامه و نقش خوشم می‌آید ولی از آنجا که در ایران زندگی می‌کنم، مجبور می‌شوم ردشان کنم.